

iTrollheimen Notat, 002-2024

**Innledende kartlegging av naturverdier
tilknyttet tomter ved Surna trafostasjon, Øvre Surnadal, 2024**

Forord

AG Eiendom AS ønsker å få en innledende utredning av naturverdier med fokus på rødlistearter i området vest for Surna Trafostasjon. Og en avklaring på om fremtidige planer kunne komme i konflikt med Trollheimen landskapsvernområde

iTrollheimen AS sammen med Miljøfaglig Utredning AS fikk i oppdrag i å besvare disse spørsmålene.

Takk til AG Eiendom v/Trond Aasgård for oppdraget.

Rindal, 06.06.2024

Gøran Bolme
iTrollheimen AS

Geir Gaarder
Miljøfaglig Utredning AS

Framsidedfoto: Gøran Bolme, iTrollheimen AS

iTrollheimen notat 002-2024:

Tittel:	Innledende kartlegging av naturverdier tilknyttet tomter ved Surna trafostasjon, Øvre Surnadal, 2024
Forfatter:	Gøran Bolme & Geir Gaarder
Referanse	Bolme, G. & Gaarder, G. (2024). Innledende kartlegging av naturverdier tilknyttet tomter ved Surna trafostasjon, Øvre Surnadal, 2024. iTrollheimen Notat 002-2024.
Oppdragsgiver:	AG Eiendom AS
Prosjektleder:	Gøran Bolme
Prosjektstart:	16.05.2024
Prosjektslutt:	06.06.2024
Emneord:	Rødlistearter, naturverdier, Surna Trafostasjon
Dato:	06.06.2024
Antall sider:	12

Kontaktopplysninger iTrollheimen AS:

Post:	Postboks 140, 6659 Rindal
Internett:	lnat.no
E-post:	goran@itrollheimen.no
Telefon:	930 88 652
Navn:	Gøran Bolme

Innholdsfortegnelse

FORORD	2
1 INNLEDNING.....	4
2 METODE.....	5
2.1 OMRÅDE.....	5
2.2 METODE.....	6
3 RESULTATER	7
OPPSUMMERING.....	11
4 LITTERATUR:	11

1 Innledning

I 2017-2018 ble Surna Trafostasjon bygd og satt i drift i Øvre Sumadal. Herfra fikk Statnett i 2024 konsesjon fra NVE til å oppgradere og drifte linjenettet til 420kv på strekningen Surna- Viklandet (NVE 2024).

På bakgrunn av beliggenheten og tilknytning til de nettforbindelser som er opprettet, har AG Eiendom AS sikret seg opsjonsrett på arealer av naboeiendommene til Surna Trafostasjon, 10/6 og 10/1.

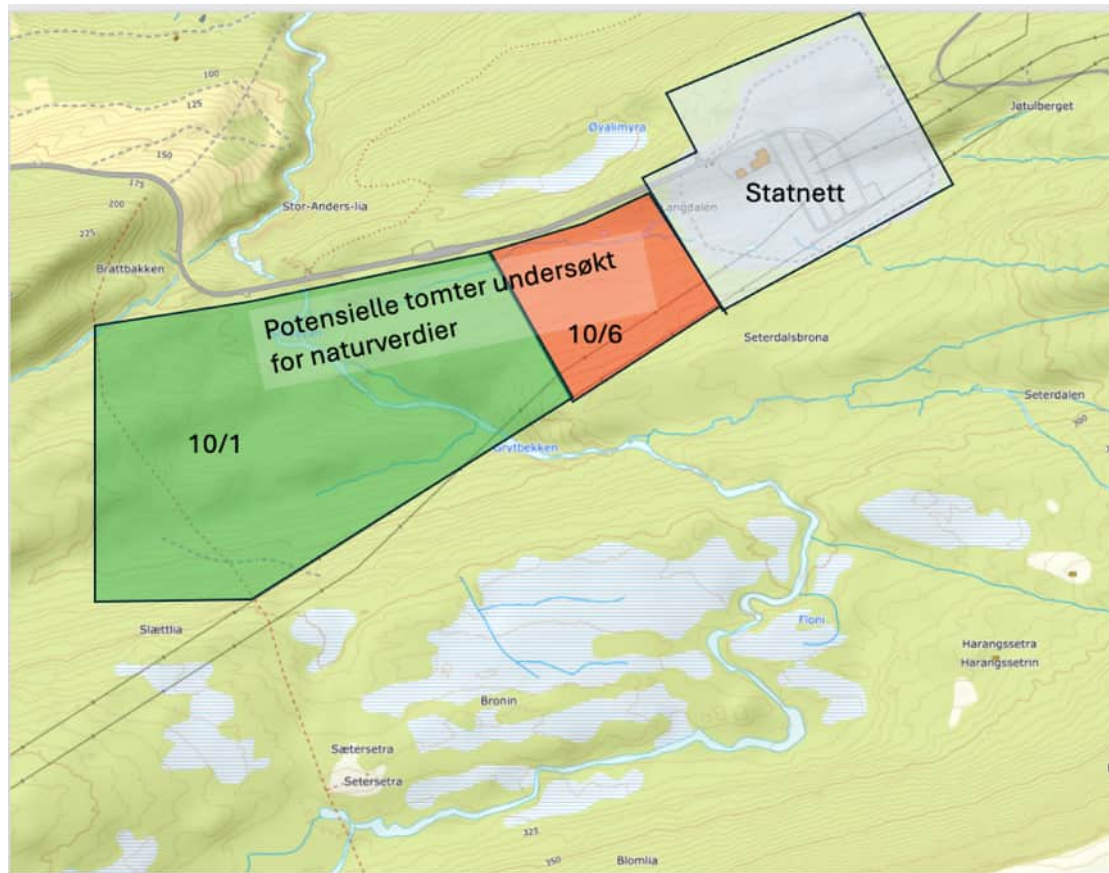
Selskapet jobber nå med å forberede en forhåndskonferanse med Sumadal kommune og ønsker i forkant av dette å få avklaring på følgende:

- 1: Er nærheten til Trollheimen verneområde en utfordring?
- 2: Finnes det rødlistearter i området som må hensyntas?
- 3: En kort vurdering av biologisk mangfold.

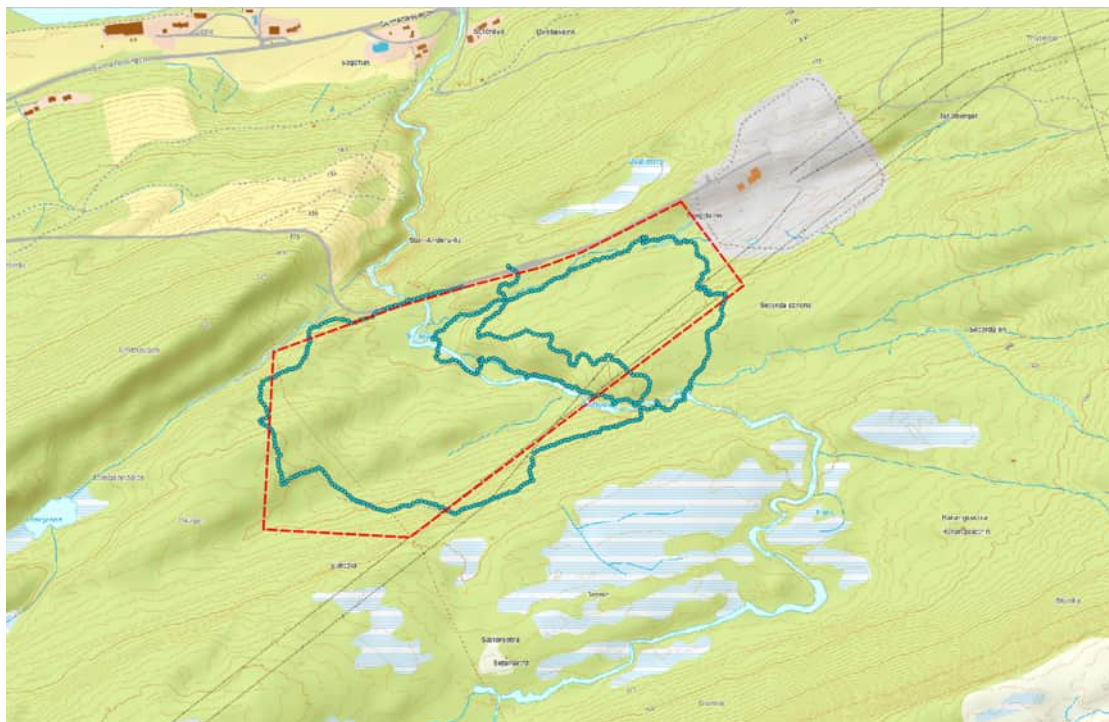

2 Metode

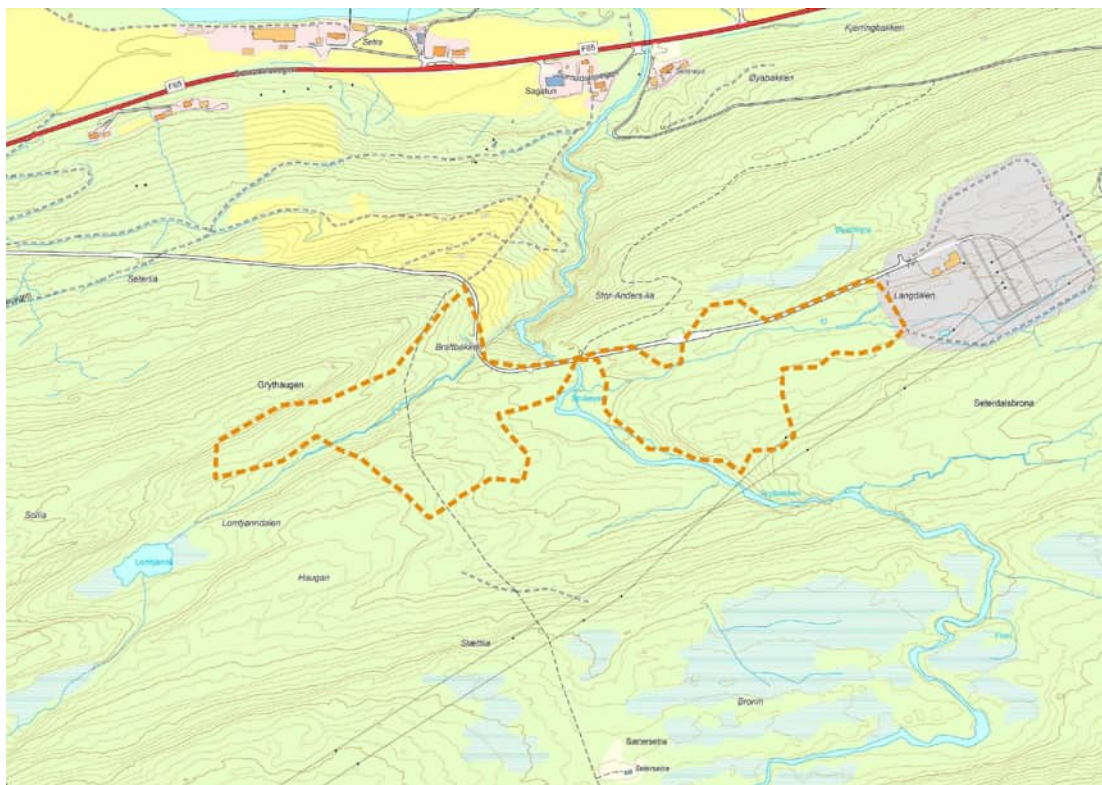
2.1 Område

Figur 1. Eksisterende tomt for Surna Trafostasjon i grått og de to potensielle tomtene (planområde) som er undersøkt for naturverdier i oransje og grønn.

Figur 2. Definert planområde med befaringsrute for fugl i blått den 21.05.2024.

Figur 3. Befaringsrute for vegetasjon i oransje stipla linje den 18.05.2024.

2.2 Metode

Det beskrevne området (10/1 og 10/6) som er visualisert i figur 1 og 2 ble befart for vegetasjon/naturtyper 18.05.24 (figur 3) og for fugl 21.05.24 (figur 2)

Det ble også foretatt søk i relevante databaser (Artsdatabanken 2024, Miljødirektoratet 2024a, Miljødirektoratet 2024b).

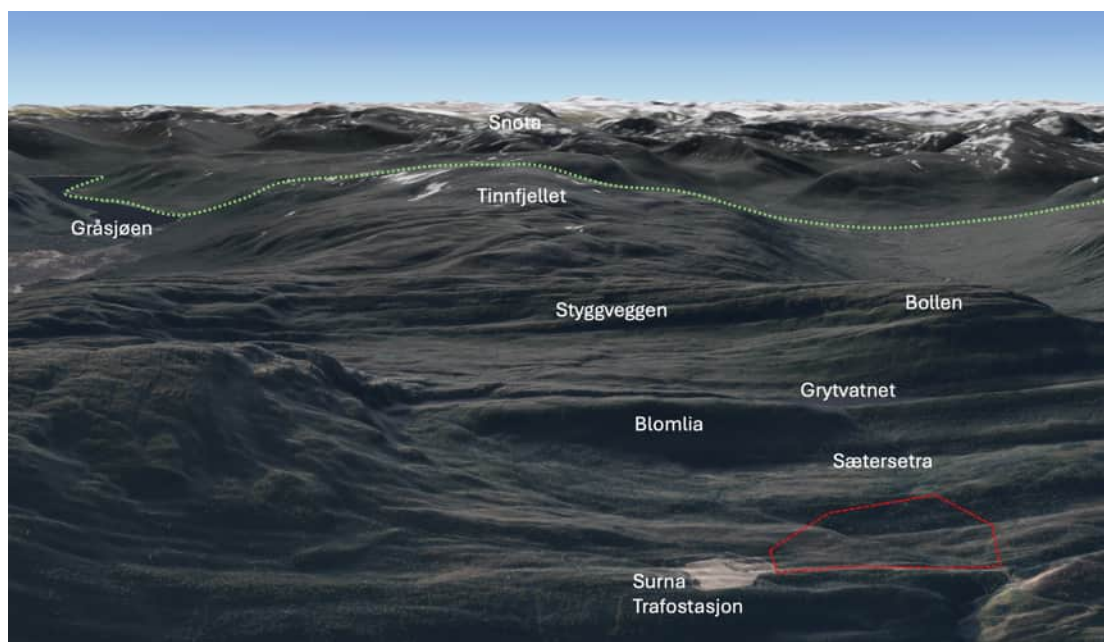
Befaringen ble gjort på et overordnet nivå med hovedfokus på verdifulle naturtyper, rødlistede arter og avklaring på fokusspørsmål.

3 Resultater

1. Er nærheten til Trollheimen verneområde noen utfordring

Med en avstand på 8,1 km i luftlinje mot Trollheimen Landskapsvernområde vil ikke et eventuelt tiltak i beskrevet planområde ha noen innvirkning på verneverdier i Trollheimen Landskapsvernområde.

Dette gjelder både en eventuell anleggsfase og driftsfase, så lenge aktiviteten tilknyttet prosjektet foregår etter anleggsvei fra hoveddalføret. Topografien skjermer et eventuelt tiltak både med tanke på sensitive arter og eventuelle landskapsmessige konflikter tilknyttet Trollheimen Landskapsvernområde.

Figur 4. Terrengmodell som visualiserer planområdet (rød strek) og Trollheimen Landskapsvernområde (grønn strek) sin landskapsmessige og topografiske beliggenhet til hverandre.

Avstanden er såpass stor at det er langt utenfor det som normalt anses som influenssone for påvirkning av aktuelle arter og naturtyper i verneområdet. De potensielle mest relevante, arealkrevende artene ville vært slike som villrein og store rovdyr eller rovfugl. Villrein forekommer ikke i området og vi er heller ikke kjent med at dette er kan være en viktig del av næringsområdet til eventuelle rovdyr eller rovfugl som skulle ha sitt primære leveområde i verneområdet. Artskart (Artsdatabanken 2024) viser riktignok ganske nylige spor etter gaupe (EN) i området, men dette handler nok mer om tilfeldige passeringer av arten.

2: Finnes det rødlistearter i området som må hensyntas?

Det ble under befaringene ikke observert rødlistearter innenfor området. Flere arter ble derimot funnet i den sørvendte lia innenfor lokalitet 2 – Grythaugen. Her ble tyrivoksskinn (VU) og tyrikjuke (NT) funnet på morken furulåg ned mot bekken, mens det både der og i lia ovenfor vokser spredt med alm (EN). Noen av

almetrærne oppe i lia er grove og gamle og på disse vokser rødlistearter som blådoggnål (VU), almelav (NT) og almekullsopp (NT).

Slik planområdet er avgrenset virker det ikke sannsynlig at disse artene har spesielle behov for fysiske hensyn. Artene er derimot sårbare ovenfor luftforurensning (inkludert konsentrasjoner av støv). Anleggs- og driftsperioder for eventuelle tiltak innenfor planområdet bør derfor ta høyde for slike hensyn hvis det er en relevant problemstilling.

Figur 5. Tresorten alm står selv som sterkt truet (EN) på rødlista. Spesielt eldre individer inneholder også vanligvis flere andre rødlistede arter. Dette bildet er fra den sørvendte lia ved Grythaugen.

3: En kort vurdering av biologisk mangfold.

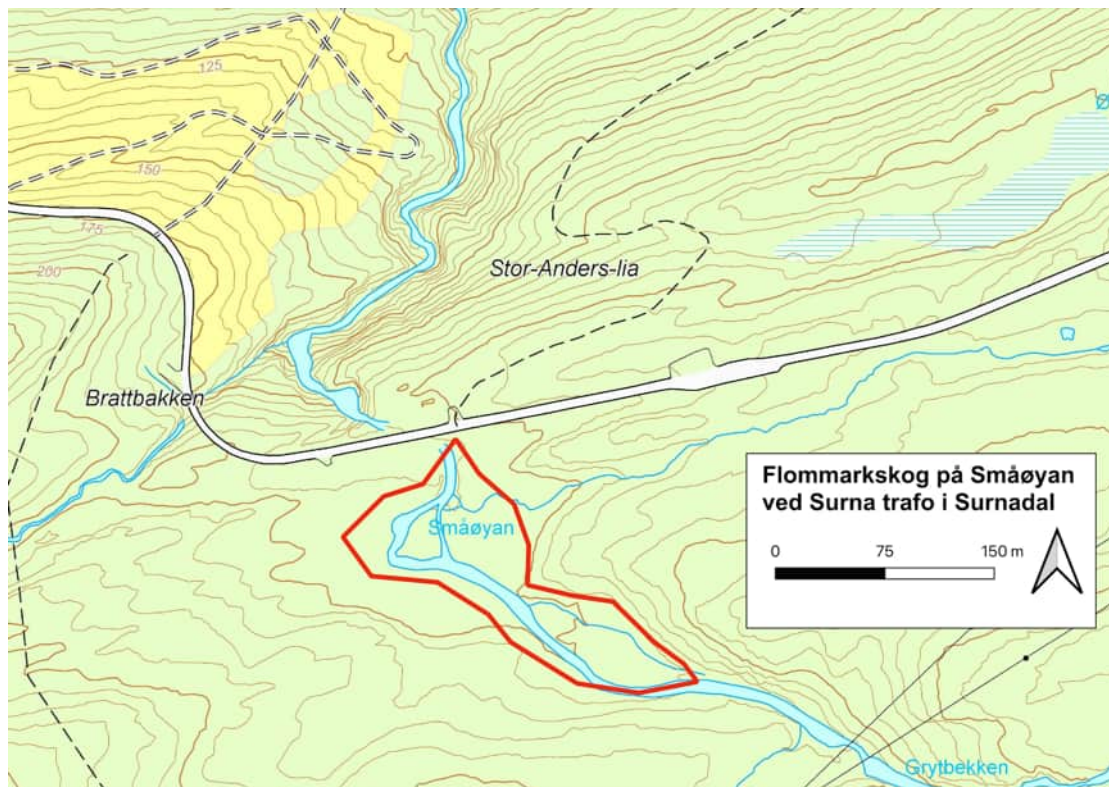

Figur 6. Verdikart over rødlistearter og verdifulle naturtyper i og i umiddelbar nærhet av planområdet.

Naturtyper

Planområdet har overveiende fattig naturtyper (basert på NiN2 – Natur i Norge). For det meste er det en blanding av bærlyngskog og fattige fastmattemyr. I tillegg finnes mindre innslag av blåbærskog, samt at det nok også på knauser går over i lyngskog. Generelt ble det ikke funnet rikere fastmarkskog innenfor planområdet. Samtidig er ikke skogen veldig gammel. Det finnes riktig nok dødt trevirke og biologisk gamle trær, men i lave konsentrasjoner og gjerne ganske eksponert for vær og vind (noe som virker negativt på de fleste relevante rødlistede og kravfulle artene som kan opptre på slike substrat). Et par eldre ospetrær i lia ned mot Grytbekken ble nærmere undersøkt, heller ikke her med funn av særlig krevende lavarter. Dels er disse miljøene for fattige, dels for påvirkede av tidligere hogster, og dels for eksponert mot vær og vind, til å være særlig egnet for krevende og rødlistede arter. Enkelte slike kan potensielt forekomme, eller i det minste vandre inn igjen på ny, hvis de får mulighet til det. Potensialet er likevel ganske lavt, og det kan ta svært lang tid før de vandrer naturlig inn på ny.

Derimot er det enkelte partier med frodig flommarkskog (helst på grus og stein) med høgstauadepreg langs Grytbekken, der denne går gjennom Småøyen. Gråor er til dels dominerende i tresjiktet, men det er også innslag av andre boreale lauvtrær. Det er snakk om eldre skog med innslag av dødt trevirke. Flere, typiske næringskrevende urter ble funnet i feltsjiktet, samt at insektlivet var ganske rikt under besøket 18.5. Det ble forgjeves søkt etter kravfulle arter av lav og moser som kan dukke opp i slike miljøer, men ingen ble funnet. Antagelig ligger lokaliteten litt for høyt oppe og eksponert til at det er egnet for slike. Flommarkskog er rødlistet som en sårbar (VU) naturtype. Samlet er arealet på rundt 14 dekar. Trolig vil lokaliteten oppnå moderat tilstand (skogen er ikke så veldig gammel) og moderat størrelse (dvs. mellom 5 og 25 dekar), noe som gir moderat kvalitet. Basert på gjeldende metodikk for konsekvensutredninger så tilsier dette trolig at miljøet vil få **stor naturverdi**.

Figur 7. Definert areal for flommarksskog langs Grytbekken

For øvrig var det vesentlig rikere berggrunn og rikere flora i den sørvendte lia ved Grythaugen. Naturverdiene der er utvilsomt større, men det er usikkert om det vil være grunnlag for å skille ut verdifulle naturtyper etter Miljødirektoratet (2024) sin metodikk. Trolig er innslaget av varmekjære treslag for lite (for små areal med dominans) og metodikken gir ikke anledning til å skille ut lokaliteter med grove gamle trær (unntatt eik), selv om disse har høye konsentrasjoner av truede arter. Antagelig vil det mest korrekte være å skille ut dette som et økologisk funksjonsområde for arter, som da inkluderer et knippe med rødlistede og truede arter. Antagelig vil dette området få svært stor verdi, siden det er innslag av en sterkt truet art her (riktig nok er det snakk om alm, men siden det er snakk om til dels svært grove og gamle trær med tilhørende rødlistearter, så antas dette likevel mest sannsynlig å bli korrekt verdi).

Rødlistearter

For vegetasjon ble det ikke påvist rødlistearter i området.

For fugl ble det registrert granmeis (VU) og gjøk (NT) i og i nær tilknytning planområde som rødlistede arter. Det var en historisk registrering av konglebit (NT) i nordvestlige hjørne av planområde i februar 2020 (Artsdatabanken 2024). Selv om de registrerte artene er på rødlista er de av arter som utgjør et såpass variert habitatvalg at det er vanskelig å kartfeste økologiske funksjonsområder for artene innen et bestemt område (Framstad m.fl. 2018).

Det ble observert duetrost under befaringene, selv om den ikke er på rødlista er den en østlig, sjelden gjest og hekkefugl i Møre og Romsdal og nevnes på bakgrunn av det. Arten foretrekker glissen furuskog som hekkeplass, og det er derfor godt mulig arten hekker her.

Oppsummering

Etter våre funn under befarings og historiske kilder i 2024, finner vi ingen store verdier innen definert planområde for et eventuelt fremtidig prosjekt. Det er snakk om få rødlistearter og et stort fattig og trivielt miljø med ett unntak.

Registrerte verdier innenfor planområdet omfatter i første rekke litt flommarkskog på Småøyen langs Grytbekken, sammen med Grytbekkens landskapsmessige verdi. Konsekvensene for denne delen innen planområdet er det vi ser nå bør belyses i størst grad for et eventuelt fremtidig prosjekt, og søkes hensyntatt. I tillegg bør det unngås inngrep i nordvestre hjørne av planområdet, da dette fort kommer i konflikt med den verdifulle skogen på Grythaugen.

Et fremtidig prosjekt vil ikke påvirke verdier i Trollheimen Landskapsvernområdet grunnet planområdets topografiske plassering sammen med avstanden til verneområdet.

4 Litteratur:

Artsdatabanken (2024). Artskart:

[https://artskart.artsdatabanken.no/#map/196493.6998875/14/background/topo2/filter/%7B%22IncludeSubTaxonIds%22%3Atrue%2C%22Found%22%3A%5B%5D%2C%22NotRecovered%22%3A%5B%5D%2C%22BoundingBox%22%3A%22POLYGON%20\(\(195348.9273421855%2069998271.134964678%2C197637.7691390605%2069998271.134964678%2C197637.7691390605%2069999478.363480303%2C195348.9273421855%2069999478.363480303%2C195348.9273421855%2069998271.134964678\)\)%22%2C%22Style%22%3A1%7D](https://artskart.artsdatabanken.no/#map/196493.6998875/14/background/topo2/filter/%7B%22IncludeSubTaxonIds%22%3Atrue%2C%22Found%22%3A%5B%5D%2C%22NotRecovered%22%3A%5B%5D%2C%22BoundingBox%22%3A%22POLYGON%20((195348.9273421855%2069998271.134964678%2C197637.7691390605%2069998271.134964678%2C197637.7691390605%2069999478.363480303%2C195348.9273421855%2069999478.363480303%2C195348.9273421855%2069998271.134964678))%22%2C%22Style%22%3A1%7D) Hentet 04.06.2024

Framstad, E., Bevanger, K., Dervo, B., Endrestøl, A., Olsen, S.L. & Pedersen, H.C. (2018).
Faggrunnlag for kartlegging av økologiske funksjonsområder for terrestriske arter.
NINA Rapport 1598. Norsk institutt for naturforskning.

Miljødirektoratet (2024a). Naturbase:

<https://geocortex02.miljodirektoratet.no/Html5Viewer/?viewer=naturbase> Hentet 04.06.2024

Miljødirektoratet (2024b). Sensitive artsdata. Hentet 04.06.2024

NVE (2024). Oversendelse av tillatelse for endret teknisk løsning for spenningsoppgradering til 420 kV Surna-Viklandet 2.

iTrollheimen

OPPDAGE – OPPLEVE